

ЗАКОН ЗА ФИНАНСИСКИТЕ ДРУШТВА¹

1. Општи одредби

Член 1

Со овој закон се уредува основањето, работењето и надзорот над финансиските друштва во Република Северна Македонија.

Член 2

(1) Одредбите од овој закон не се однесуваат на банките, филијалите на странски банки и штедилниците основани во Република Северна Македонија, на фондациите и здруженијата и на трговските друштва кои позајмуваат парични средства на други трговски друштва.

(2) На финансиските друштва се применуваат одредбите од Законот за трговските друштва и законот кој ја регулира стечајната постапка, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(3) На договорите за кредит и факторинг се применуваат одредбите од Законот за облигациони односи, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

(4) На договорите за потрошувачки кредит се применуваат одредбите од Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити, доколку со овој закон поинаку не е уредено.

Член 3

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. "Финансиско друштво" е небанкарска финансиска институција која врши финансиски активности од членот 4 став (1) на овој закон;
2. "Факторинг" е финансиска активност во која, врз основа на договор склучен во писмена форма или во електронски облик, финансиското друштво (фактор) купува подобни побарувања на друго домашно или странско правно лице (отстапувач);
3. „Подобни побарувања“ се постојни, недостасани и/или идни целосни или делумни краткорочни парични побарувања, кои произлегуваат од основниот договор склучен меѓу отстапувачот и должникот за купопродажба на стоки и/или услуги или издадените фактури во случај на обратен факторинг;

¹Пречистениот текст на Законот за финансиските друштва го опфаќа Законот за финансиските друштва и измените и дополнувањата на Законот ("Службен весник на Република Македонија" бр.158/10, 53/11, 112/14, 153/15 и 23/16 и "Службен весник на Република Северна Македонија" бр.173/22 и 154/23).

4. „Краткорочни побарувања“ се парични побарувања кои доспеваат за плаќање во рок од една година од датумот на продажба на стоките и/или услугите, дефинирани со договорот за купопродажба на стоки и/или услуги или издадените фактури во случај на обратен факторинг;
5. „Договорни страни“ се лицата кои го склучуваат договорот за факторинг и тоа: отстапувачот, факторот и должникот;
6. „Отстапувач“ е трговско друштво или трговец-поединец, основани во согласност со Законот за трговските друштва, физички и правни лица кои вршат профитна дејност и се регистрирани во согласност со закон, односно странски физички или правни лица регистрирани во согласност со прописите на земјата каде што се основани кои на факторот му продаваат подобно побарување;
7. „Фактор“ е финансиското друштво кое купува подобно побарување врз основа на договор за факторинг;
8. „Должник“ е трговско друштво или трговец – поединец, основани во согласност со Законот за трговските друштва, физички и правни лица кои вршат профитна дејност и се регистрирани во согласност со закон, односно странски физички и правни лица регистрирани во согласност со прописите на земјата каде што се основани, кој има долг кон отстапувачот врз основа на основниот договор за купопродажба на стоки и/или услуги, или издадените фактури, во случај на обратен факторинг;
9. „Репутација“ е чесност, компетентност, работливост и поседување личен интегритет, кои даваат сигурност дека лицето нема да влијае во насока на загрозување на стабилноста и сигурноста на финансиското друштво и нарушување на угледот и довербата на финансиското друштво;
10. „Соработник“ е физичко лице, коешто заедно со друго физичко лице кое има намера да основа финансиско друштво или заедно со физичко лице кое е предложено за член на орган на управување на финансиско друштво, директно или индиректно и/или преку договор, остварува контрола врз домашно или врз странско трговско друштво;
11. "Кредит" е пласирање на одреден износ на пари во замена за отплата на одобриениот и ненамирен износ, или заедно со каматата и провизијата пресметани на тој износ;
12. „Гаранции“ се деловни договори со кои финансиското друштво гарантира дека должникот ќе ги изврши паричните обврски кон доверителот во рок и под услови од договорот склучен меѓу должникот и доверителот, а во случај на неплаќање или неизвршување на обврските од договорот, истите ќе ги плати финансиското друштво.

2. Активности

Член 4

(1) Финансиско друштво врши најмалку една од следниве финансиски активности:

- 1) одобрување кредити;
- 2) факторинг и
- 3) издавање на гаранции.

(2) Покрај финансиските активности од ставот (1) на овој член, финансиско друштво може да ги врши и следниве активности:

- 1) советување поврзано со финансиските активности од ставот (1) на овој член и
- 2) изнајмување на подвижен и недвижен имот на трети лица, вклучувајќи и оперативен лизинг.

(3) Финансиското друштво ги врши финансиските активности од ставот (1) на овој член во најмалку една деловна просторија.

Член 5

(1) Финансиско друштво не смее да врши други активности, освен активностите од членот 4 на овој закон.

(2) Правни и физички лица кои немаат дозвола за основање и работа на финансиско друштво издадена согласно со овој закон, освен субјектите од членот 2 став (1) на овој закон, не смеат да ги вршат финансиските активности од членот 4 став (1) на овој закон.

(3) Трговско друштво кое поседува лиценца за приредување игри на среќа издадена во согласност со Законот за игрите на среќа и за забавните игри, не смее да биде кредитен посредник на финансиско друштво.

3. Употреба на зборовите "финансиско друштво"

Член 6

(1) Финансиското друштво е должно во името да ги употреби зборовите "финансиско друштво" или кратенката "ФД".

(2) Зборовите "финансиско друштво" и „факторинг“ или од нив изведени зборови не смеат да се употребуваат во името на трговско друштво или друго правно лице кое нема дозвола за основање и работа издадена во согласност со овој закон.

4. Основање на финансиско друштво

Член 7

(1) Финансиско друштво се основа како друштво со ограничена одговорност, како акционерско друштво или како подружница на странско трговско друштво, во согласност со Законот за трговски друштва.

(2) Финансиско друштво се основа со основна главнина од најмалку 30.000.000 денари.

(3) Основната главнина од ставот (2) на овој член и сите натамошни зголемувања на основната главнина мора да бидат во паричен облик, да бидат уплатени во целост и не смеат да потекнуваат од заеми и/или кредити.

(4) Основната главнина на финансиското друштво во ниту еден момент не смее да се намали под износот од ставот (2) на овој член.

Член 8

(1) За основање и работа на финансиско друштво е потребна претходна дозвола за основање и работа од Министерството за финансии (во натамошниот текст: дозвола).

(2) Лицата кои имаат намера да основаат финансиско друштво до Министерството за финансии поднесуваат барање за добивање дозвола.

(3) За добивање дозвола за основање и работа на финансиско друштво се плаќа надоместок во износ од 600.000 денари.

(4) Кон барањето од ставот (2) на овој член се поднесува следнава документација и информации:

- 1) предлог-акт за основање;
- 2) предлог назив и седиште на финансиското друштво;
- 3) доказ за уплата на парични средства на име основна главнина на привремена сметка кај банка со седиште во Република Северна Македонија;
- 4) извори на средства за уплата на основната главнина;
- 5) идентитет на лицата кои имаат намера да основаат финансиско друштво;
- 6) доказ дека основачот не е осуден со правосилна судска пресуда за кривично дело со безусловна казна затвор од најмалку шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата;
- 7) документ дека против основачот не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност;
- 8) листа на предложени членови на органот на управување на финансиското друштво со докази за исполнување на условите од членот 9 на овој закон;
- 9) финансиски активности што ќе ги врши друштвото;
- 10) програма за работа на финансиското друштво со проекција на финансиски извештаи за наредните три години;
- 11) интерни процедури за вршење на финансиските активности, вклучувајќи критериуми и услови за кредитирање и за проценка на кредитната способност на кредитобарателите;

12) воспоставени правила и процедури за ефикасно намалување и управување со идентификуваниот ризик од перење пари и финансирање тероризам согласно со прописите за спречување перење пари и финансирање тероризам и

13) доказ за уплатен надоместок за добивање дозвола за основање и работа.

(5) Доколку основач на финансиското друштво е правно лице, покрај доказите и информациите од ставот (3) на овој член, кон барањето ја доставуваат и следнава документација:

- 1) извод од регистарот во кој е регистрирано седиштето на правното лице;
- 2) информација за економско-финансиската состојба издадена од Централниот регистар на Република Северна Македонија (во натамошниот текст: Централен регистар);
- 3) финансиски извештаи заедно со извештај на овластен ревизор за извршена законска или договорна ревизија на финансиските извештаи за последните две години;
- 4) документ дека против правното лице не е изречена мерка забрана за вршење на дејност;
- 5) документ дека против одговорното лице на правното лице не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност и
- 6) документ дека не е поведена стечајна или ликвидациона постапка над правното лице.

(6) Доколку основач на финансиското друштво односно подружницата е странско правно лице, покрај доказите и информациите од ставот (3) на овој член, кон барањето ја доставуваат и следнава документација:

- 1) извод од регистарот во кој е регистриран;
- 2) финансиски извештаи со извештај за извршена ревизија за последните две години и
- 3) потврда, уверение или друг вид на доказ издаден од соодветен орган во земјата во која е регистриран со кои ќе може да се потврди дека ги исполнува условите од ставот (5) точки 4), 5) и 6) на овој член.

(7) Основач на финансиско друштво од ставовите (4), (5) и (6) на овој член не може да биде лице кое не поседува репутација, со што може да биде загрозено сигурното и стабилното работење на финансиското друштво.

(8) Основачот на финансиското друштво не го исполнува условот за репутација од ставот (7) на овој член и доколку е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата и/или има соработник којшто е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата.

- (9) Документацијата од ставот (6) точки 1) и 3) на овој член не смее да биде постара од шест месеци, а се приложува во оригинал или во копија заверена на нотар. За документацијата која изворно е на странски јазик потребно е да се приложи и заверен превод.
- (10) Содржината и формата на образецот на барањето за добивање дозвола ги пропишува министерот за финансии.
- (11) Содржината на програмата за работа од ставот (4) точка 10) на овој член ја пропишува министерот за финансии.
- (12) Барањето од ставот (2) на овој член може да се поднесе и во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.
- (13) Документите и информациите од ставот (4) точки 6) и 7) и од ставот (5) точки 1), 2), 4), 5) и 6) на овој член, Министерството за финансии, по службена должност, ги прибавува преку Националната платформа за интероперабилност, во согласност со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.
- (14) Доколку подносител на барањето е домашно физичко лице, документот од ставот (4) точка 5) на овој член, Министерството за финансии го презема по службена должност од Централниот регистар на население преку Националната платформа за интероперабилност.
- (15) По исклучок од ставовите (13) и (14) на овој член, во случај на технички прекин на функционалноста на Националната платформа за интероперабилност, овластеното службено лице од Министерството за финансии, кое ја води постапката за издавање дозвола за основање и работа на финансиско друштво, е должно документите и информациите од ставот (4) точка 7) и од ставот (5) точки 1), 2), 4), 5) и 6) на овој член, по службена должност да ги побара во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на Централниот регистар во рок од три дена од денот на приемот на барањето.
- (16) Овластеното службено лице на Централниот регистар е должно документите и информациите од ставот (4) точка 7) и од ставот (5) точки 1), 2), 4), 5) и 6) на овој член, да ги достави во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на Министерството за финансии согласно со прописите од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

Член 9

- (1) Член на орган на управување со финансиско друштво може да биде лице:
- 1) кое има завршено високо образование;
 - 2) кое има три години успешно работно искуство во областа на финансиите или банкарството по завршувањето на високото образование;
 - 3) кое не било одговорно лице во трговско друштво над кое е поведена стечајна постапка;
 - 4) против кое не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност и
 - 5) кое не е член на орган на управување во финансиско друштво, давател на финансиски лизинг, банка, филијала на странска банка или штедилница.
- (2) Член на орган на управување на финансиско друштво не може да биде лице кое не поседува репутација, со што може да биде загрозувано сигурното и стабилното работење на финансиското друштво.
- (3) Член на органот на управување на финансиското друштво не го исполнува условот за репутација од ставот (2) на овој член и доколку е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата и/или има соработник, којшто е осуден со правосилна судска пресуда на безусловна казна затвор над шест месеци, сè додека траат правните последици од пресудата.
- (4) Членот на органот на управување со финансиското друштво мора да биде лице со постојан работен однос во финансиското друштво.
- (5) Работниот однос од ставот (4) на овој член, членот на органот на управување е должен да го воспостави најдоцна во рок од 30 дена од денот на добивањето дозвола за основање и работа на финансиско друштво, односно во рок од 30 дена од денот на добивање на претходна согласност за член на орган на управување согласно со членот 17 став (8) од овој закон.
- (6) Видот на документите за исполнување на условите од ставот 1 точки 2), 3) и 5) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 10

- (1) По барањето од членот 8 став (2) на овој закон Министерството за финансии одлучува во рок од 60 дена од денот на поднесувањето на барањето.
- (2) Доколку барањето не е комплетно, Министерството за финансии го известува подносителот на барањето да ги достави потребните документи и информации најмногу во рок од 30 дена.
- (3) Известувањето од ставот (2) на овој член може да се достави и во форма на електронски документ, кое се доставува на профилот на подносителот на барањето на Националниот портал за електронски услуги или преку

квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса наведена од подносителот на барањето, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(4) Во рокот од ставот (1) на овој член не се пресметуваат роковите од ставот (2) на овој член.

(5) При одлучувањето по барањето од ставот (1) на овој член Министерството за финансии особено ги оценува образованието и искуството на предложените членови на органот на управување, економско-финансиската состојба на основачот и реалноста на програмата за работа со проекција на финансиски извештаи од членот 8 став (4) точка 10) од овој закон.

Член 11

(1) Министерството за финансии со решение го отфрла барањето за издавање на дозвола ако барањето не ја содржи документацијата пропишана со членот 8 ставови (4), (5) и/или (6) од овој закон.

(2) Решението од ставот (1) на овој член може да се издаде и во форма на електронски документ, кој се доставува на профилот на подносителот на барањето на Националниот портал за електронски услуги или преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса наведена од подносителот на барањето, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(3) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од 15 дена од приемот на решението.

(4) Жалбата од ставот (3) на овој член може да се поднесе и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

Член 12

(1) Министерството за финансии со решение го одбива барањето за издавање дозвола ако:

- 1) барањето содржи неточни или неистинити податоци;
- 2) во последните две години на подносителот на барањето му било одбиено барање за добивање дозвола или му била одземена издадена дозвола согласно овој закон;

- 3) уплатената основна главнина е помала од утврдената во членот 7 став (2) од овој закон;
 - 4) уплатената основна главнина потекнува од заеми и/или кредити;
 - 5) основачот и/или предложениот член на органот на управување не поседува репутација согласно со членот 8 став (8) од овој закон, односно членот 9 став (3) од овој закон, со што може да биде загрозено сигурното и стабилното работење на финансиското друштво;
 - 6) постојат основи за сомневање на потеклото на средствата за уплата на основната главнина;
 - 7) според информацијата за економско финансиската состојба и финансиските извештаи со извештај за извршена ревизија, правното лице остварува загуба од работењето и/или нема одржлива финансиската стабилност и ликвидност;
 - 8) вложувањето во основната главнина не е соодветно со економско-финансиската состојба на основачот и може да доведе до нејзино натамошно влошување;
 - 9) против основачот е изречена мерка на безбедност забрана за вршење на професија, дејност или должност;
 - 10) програмата за работа со проекција на финансиските извештаи за наредните три години не е изработена согласно со прописот од членот 8 став (11) од овој закон;
 - 11) над основачот правно лице е поведена стечајна или ликвидациона постапка и
 - 12) предложен член на орган на управување не ги исполнува условите од членот 9 на овој закон.
- (2) Решението од ставот (1) на овој член може да се издаде и во форма на електронски документ, кој се доставува на профилот на подносителот на барањето на Националниот портал за електронски услуги или преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса наведена од подносителот на барањето, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.
- (3) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од 15 дена од приемот на решението.
- (4) Жалбата од ставот (3) на овој член може да се поднесе и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

(5) Доколку Министерството за финансии го одбие барањето поради постоење на причините од ставот (1) точка 6) на овој член, за тоа веднаш ја известува Управата за финансиско разузнавање.

(6) Известувањето од ставот (5) на овој член може да се достави преку Националната платформа за интероперабилност или преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на Управата за финансиско разузнавање согласно со прописите од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

Член 13

(1) Доколку се исполнети условите од членовите 8 и 9 на овој закон, Министерството за финансии донесува решение за издавање на дозвола.

(2) Решението од ставот (1) на овој член содржи:

- 1) назив и седиште на финансиското друштво;
- 2) финансиски активности што ги врши финансиското друштво;
- 3) износ на основната главнина на финансиското друштво
- 4) име и/или назив на основачот на финансиското друштво и
- 5) име и презиме на членовите на органот на управување.

(3) Решението од ставот (1) на овој член може да се издаде и во форма на електронски документ, кој се доставува на профилот на подносителот на барањето на Националниот портал за електронски услуги или преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса наведена од подносителот на барањето, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(4) Финансиското друштво е должно во рок од шест месеци од денот на уписот во трговскиот регистар, што се води кај Централниот регистар, да вработи најмалку еден дипломиран правник и еден дипломиран економист и да започне со вршење финансиски активности.

5. Статусни промени

Член 14

(1) Статусна промена на присоединување и спојување може да се изврши само меѓу две или повеќе финансиски друштва.

(2) Статусна промена на поделба на финансиско друштво може да се изврши само на две или повеќе финансиски друштва.

(3) За статусна промена на финансиско друштво е потребна дозвола од Министерството за финансии.

(4) За издавање дозвола од ставот (3) на овој член соодветно се применуваат одредбите од членовите 7, 8, 9, 10, 11, 12 и 13 на овој закон.

6. Упис во трговски регистар

Член 15

- (1) Финансиското друштво стекнува својство на правно лице со упис во трговскиот регистар што се води кај Централниот регистар.
- (2) Финансиското друштво е должно да поднесе пријава за упис во трговскиот регистар во рок од 30 дена од денот на добивањето на дозволата за основање и работа.
- (3) Кон пријавата за упис во трговскиот регистар се поднесуваат:
 - 1) акт за основање на финансиското друштво;
 - 2) дозволата за основање и работа;
 - 3) доказ дека се уплатени паричните средства на име основна главнина на привремена сметка во банка со седиште во Република Северна Македонија и
 - 4) други документи согласно со прописите за упис во регистарот.
- (4) Централниот регистар ја отфрла пријавата за упис во трговскиот регистар доколку не биде поднесена во рокот од ставот (2) на овој член и за тоа писмено го известува Министерството за финансии, во рок од пет дена од денот кога е отфрлена пријавата.
- (5) Финансиското друштво е должно во рок од десет работни дена по уписот во трговскиот регистар писмено да го извести Министерството за финансии за извршениот упис.
- (6) Известувањето од ставот (5) на овој член може да се поднесе и во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

Член 16

- (1) Финансиското друштво е должно да достави пријава за упис на промена во трговскиот регистар што се води во Централниот регистар во рок од 15 дена од денот на добивањето на дозвола за статусни промени. Кон пријавата за упис во трговскиот регистар задолжително се поднесува дозволата од членот 14 став (3) на овој закон.
- (2) Финансиското друштво е должно во рок од десет работни дена по уписот во трговскиот регистар на статусната промена писмено да го извести Министерството за финансии за извршениот упис.
- (3) Известувањето од ставот (2) на овој член може да се поднесе и во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

7. Согласности

Член 17

(1) Финансиското друштво, без претходна согласност од Министерството за финансии, не смее да:

- 1) именува член на орган на управување;
- 2) изврши промена во сопственичката структура;
- 3) ја промени основната главнина и
- 4) врши активности од членот 4 став (1) од овој закон кои не се наведени во решението од членот 13 став (1) од овој закон.

(2) Пред именување на член на орган на управување, финансиското друштво е должно до Министерството за финансии да поднесе барање за добивање претходна согласност кон, кое ги приложува доказите за исполнување на условите од членот 9 од овој закон.

(3) Финансиското друштво е должно барањето од ставот (2) на овој член да го поднесе најдоцна 60 дена пред престанокот на мандатот на член на орган на управување, односно најдоцна во рок од 15 дена од денот на разрешувањето, оставка, смрт или одземање согласност на член на орган на управување, а најдоцна во рок од три месеци од настанување на условот за престанок на член на орган на управување да предложи член кој ги исполнува условите од членот 9 од овој закон.

(4) Пред промена во сопственичката структура, финансиското друштво е должно до Министерството за финансии да поднесе барање за добивање претходна согласност, кон кое ги приложува доказите за исполнување на условите од членот 8 став (4) точки 4), 5), 6), 7) и 10 и став (7) од овој закон, како и доказите од членот 8 ставови (5) и (6) од овој закон, доколку се работи за правно лице.

(5) Пред промена на основната главнина, финансиското друштво е должно до Министерството за финансии да поднесе барање за добивање претходна согласност, кон кое приложува образложение за причините за промена на основната главнина и доказ за извори на средства за уплата, доколку се врши зголемување на основната главнина.

(6) За вршење на активностите од членот 4 став (1) од овој закон, кои не се наведени во решението од членот 13 од овој закон, финансиското друштво е должно до Министерството за финансии да достави барање за добивање претходна согласност, кон кое приложува:

- 1) листа на активности од членот 4 став (1) од овој закон што планира да ги врши друштвото;
- 2) интерни процедури за вршење на финансиските активности што планира да ги врши друштвото, вклучувајќи критериуми и услови за кредитирање и за проценка на кредитната способност на кредитобарателите;

3) програма за работа за наредните три години за соодветните активности и

4) информација за економско-финансиската состојба на финансиското друштво, издадена од Централниот регистар.

(7) Кон барањето од ставовите (2), (4), (5) и (6) на овој член се доставува и доказ за уплатен надоместок за добивање согласност во износ од 30.000 денари.

(8) Министерството за финансии врз основа на поднесената документација од ставовите (2), (4), (5) и (6) на овој член, донесува решение за издавање согласност, за одбивање или за отфрлање на барањето. При одлучувањето по барањето соодветно се применуваат одредбите од членовите 10, 11, 12 и 13 од овој закон.

(9) Содржината и формата на барањето од ставовите (2), (4), (5) и (6) на овој член ги пропишува министерот за финансии.

(10) Барањето од ставовите (2), (4), (5) и (6) на овој член може да се поднесе и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

(11) Документите и информациите од членот 8 став (4) точки 6) и 7) и став (5) точки 1), 2), 4), 5) и 6) од овој закон, Министерството за финансии по службена должност ги прибавува преку Националната платформа за интероперабилност, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

(12) Доколку подносител на барањето е домашно физичко лице, документот од членот 8 став (4) точка 5) од овој закон Министерството за финансии го прибавува по службена должност од Централниот регистар на население преку Националната платформа за интероперабилност.

(13) По исклучок од ставовите (11) и (12) на овој член, во случај на технички прекин на функционалноста на Националната платформа за интероперабилност, овластеното службено лице од Министерството за финансии, кое ја води постапката за издавање согласност на финансиско друштво, е должно документите и информациите од членот 8 став (4) точки 6) и 7) и став (5) точки 1), 2), 4), 5) и 6) од овој закон, по службена должност да ги побара во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на Централниот регистар во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(14) Овластеното службено лице на Централниот регистар е должно документите и информациите од членот 8 став (4) точки 6) и 7) и став (5) точки 1), 2), 4), 5) и 6) од овој закон, да ги достави во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на Министерството за финансии согласно со прописите од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги во рок од три дена од денот на приемот на барањето.

(15) Решението од ставот (8) од овој член може да се издаде и во форма на електронски документ, кој се доставува на профилот на барателот на Националниот портал за електронски услуги, или преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса наведена од подносителот на барањето, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

(16) Финансиското друштво е должно во рок од десет работни дена од денот на уписот во Централниот регистар на промената за која е добиена претходна согласност од ставовите (2), (4), (5) и (6) на овој член да го извести Министерството за финансии за извршениот упис.

(17) Известувањето од ставот (16) на овој член може да се достави и во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

8. Известувања

Член 18

(1) Финансиското друштво е должно да го извести Министерството за финансии за:

- 1) отворање или затворање на подружница или филијала во земјата или странство;
- 2) промена на седиштето на финансиското друштво;
- 3) промена на називот на финансиското друштво;
- 4) постоењето на основа за престанок на финансиското друштво или за одземање на дозволата и
- 5) промена на интерните процедури за вршење на финансиските активности, вклучувајќи критериуми и услови за кредитирање и за проценка на кредитната способност на кредитобарателите.

(2) Финансиското друштво е должно да го извести Министерството за финансии за дејствијата од ставот (1) на овој член во рок од десет работни дена од денот на настанувањето на дејствието.

(3) Известувањето од ставот (2) на овој член може да се достави и во електронска форма преку квалификувана електронска препорачана достава со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

9. Одобрување кредити

Член 19

- (1) Финансиското друштво може да одобрува кредити, односно да одржува кредитно портфолио најмногу до десеткратниот износ на основната главнина и резервите.
- (2) За потребите на овој член под кредити се подразбираат побарувањата по основ на одобрени кредити, издадени гаранции, купени подобни побарувања.
- (3) Финансиското друштво не смее да одобрува кредити на основачите на финансиското друштво и на поврзани лица.
- (4) Под поврзани лица во смисла на овој член се сметаат брачни другари на основачите на финансиското друштво или лица со кои живеат во вонбрачна заедница, нивните деца или посвоени деца, родителите и лица под нивно старателство, како и поврзаните друштва во смисла на Закон за трговски друштва.

9-а Потрошувачки кредити

Член 19-а

- (1) Финансиското друштво не смее да склучи договор за потрошувачки кредит ако со договорот или поврзани услуги е утврден надоместок или повеќе надоместоци кои не влегуваат во пресметката на годишната стапка на вкупни трошоци, а кои самостојно или во комбинација со кој било друг надоместок надминуваат или може да надминат 60% од износот на одобрениот кредит.
- (2) Надоместоци од ставот (1) на овој член се сите трошоци кои потрошувачот ги плаќа или има обврска да ги плати во текот на целиот период на важност на договорот, изразени како процент или во апсолутен износ, а кои произлегуваат или на каков било начин се поврзани со договорот за потрошувачки кредит или поврзани услуги, со исклучок на трошоците настанати во постапката за извршување и законската затезна камата.
- (3) Поврзани услуги од ставот (1) на овој член се сметаат услуги утврдени во дополнителен договор за помошни услуги склучен со потрошувачот и/или услуги за кои согласност е дадена од потрошувачот, а кои на каков било начин се поврзани со договорот за потрошувачки кредит, без оглед дали се услов за особување на кредитот.
- (4) Финансиско друштво не смее да одобри нов потрошувачки кредит со кој целосно или делумно ќе затвори доспеани обврски на потрошувачот од претходно склучен договор за потрошувачки кредит во истото финансиско друштво.
- (5) Финансиското друштво кое одобрува потрошувачки кредити е должно јавно да го објави тарифникот со надоместоците од ставот (2) на овој член на својата веб-страница, а доколку финансиското друштво нема веб-страница, е должно тарифникот да го истакне на видно место во своите работни простории.

9-6 Видови на факторинг и договори за факторинг

Член 19-б

- (1) Според своите карактеристики, факторингот може да биде:
- 1) домашен и
 - 2) меѓународен.
- (2) Според преземениот ризик за наплата на побарувањето, факторингот од ставот (1) на овој член може да биде:
- 1) факторинг со право на регрес;
 - 2) факторинг без право на регрес и
 - 3) обратен факторинг.

Член 19-в

- (1) Домашен факторинг е факторинг каде што подобните побарувања произлегуваат од основниот договор склучен меѓу отстапувачот и должникот за купопродажба на стоки и/или услуги во Република Северна Македонија, склучен меѓу домашни правни лица.
- (2) Меѓународен факторинг е факторинг каде што подобните побарувања произлегуваат од основниот договор склучен меѓу отстапувачот и должникот за купопродажба на стоки и/или услуги, во кој најмалку еден од субјектите е нерезидент согласно со Законот за девизно работење.
- (3) Меѓународниот факторинг се извршува во:
- 1) еднофакторски систем, каде што во факторингот учествува само еден фактор и
 - 2) двофакторски систем, каде што во факторингот учествува фактор со седиште во Република Северна Македонија и фактор со седиште во странство.

Член 19-г

- (1) Факторинг со право на регрес е факторинг во кој отстапувачот му гарантира на факторот за обврските на должникот. Доколку должникот не го измири побарувањето во рокот за доспевање, факторот има право да бара намирување на побарувањето од отстапувачот.
- (2) Во случај подобното побарување што е предмет на факторинг со право на регрес да остане ненаплатено, покрај правото на гаранција од ставот (1) на овој член факторот, исто така, има право да бара камата, надоместок, административни и други трошоци согласно со договорот за факторинг, без оглед на ограничувањата на одговорност за наплатливост на отстапеното побарување согласно со одредбите од Законот за облигационите односи.
- (3) Факторинг без право на регрес е факторинг во кој факторот го презема вкупниот ризик за наплативоста на побарувањето и отстапувачот не гарантира за наплативоста на побарувањето.

Член 19-д

(1) Обратен факторинг е посебен вид факторинг склучен меѓу факторот и должникот, во кој факторот и должникот утврдуваат план за отплата на долговите на должникот кон неговите доверители во форма на договор, со кој се уредува плаќањето на долговите што должникот ги има кон своите доверители од основниот договор за купопродажба на стоки и услуги или издадени фактури на должникот од страна на доверителите каде што факторот:

- 1) на барање на доверителите, или по налог на должникот, презема обврска да ги плати долговите на должникот кон неговите доверители пред датумот на нивното доспевање и
- 2) го задржува правото да ги наплати побарувањата од должникот од основниот договор за купопродажба на стоки и услуги или издадени фактури на должникот во рок што е договорен меѓу должникот и факторот, како и право да наплати административни трошоци и камата.

(2) Во случај на обратен факторинг, е потребна согласност на доверителите за плаќање на долговите од страна на факторот, освен ако доверителот не го прифатил тоа плаќање на побарувањето по издадените фактури или по основа на основниот договор за купопродажба на стоки и услуги од страна на факторот без приговор.

Член 19-ѓ

(1) Договорот за факторинг особено содржи:

- 1) податоци за договорните страни (назив, седиште и даночен број);
- 2) видот на факторинг;
- 3) информации во врска со подобното побарување што е предмет на факторинг;
- 4) куповната цена на подобното побарување;
- 5) висина на административни и други трошоци, доколку се предвидени;
- 6) висина на каматната стапка и начинот на нејзино пресметување и
- 7) потписи на овластени лица на договорните страни.

(2) Договорот за факторинг се склучува во писмена форма. Договорот за факторинг ќе се смета за склучен и во случај кога страните ќе го склучат договорот за факторинг во електронски облик согласно со Законот за електронска трговија и Законот за електронски документи, електронска идентификација и доверливи услуги.

(3) Во случај кога подобните побарувања се обезбедени, договорот за факторинг може да се склучи во форма на нотарски акт или да се солемнизира од страна на нотар, со цел договорот за факторинг да послужи како правен основ за пренос на запишаното обезбедување во јавните регистри, согласно со Законот за облигационите односи и Законот за договорен залог.

(4) Со продажба и пренос на подобните побарувања според договорот за факторинг, на факторот се пренесуваат исто така и споредните права, како што се правото на првенствена наплата, хипотека, залог, правата под договорот со гарантот, право на камата и договорна казна.

(5) Секоја одредба во основниот договор за купопродажба што е основа на подобните побарувања што пропишува забрана за отстапување или пренос на подобни побарувања по пат на факторинг е без правно дејство за договорот за факторинг.

(6) Договорот за факторинг, чиј предмет не е дефиниран во согласност со ставот (1) точка 3) на овој член, нема да се смета за договор за факторинг согласно со овој закон.

10. Сметководство, финансиски извештаи и ревизија

Член 20

(1) Финансиското друштво го води сметководството и ги изготвува финансиските извештаи во согласност со Законот за трговските друштва и усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување.

(2) Финансиските извештаи на финансиското друштво се предмет на ревизија од страна на овластено друштво за ревизија, во согласност со прописите за ревизија.

(3) Финансиското друштво е должно да ги објави годишниот финансиски извештај заедно со извештајот и мислењето на овластениот ревизор во најмалку еден дневен весник во Република Северна Македонија, во рок од 15 календарски дена од денот на доставувањето на извештаите до Министерството за финансии.

(4) Финансиското друштво е должно до 31 мај во тековната година до Министерството за финансии да достави примерок од финансискиот извештај за претходната година заедно со извештајот од извршената ревизија.

(5) Друштвото за ревизија веднаш го известува Министерството за финансии доколку при ревизијата утврди дека:

- 1) финансиското друштво направило сериозни прекршувања на одредбите од овој или друг закон и
- 2) финансиската состојба на финансиското друштво е влошена со што се доведува во прашање неговото нормално функционирање.

10-а Управување со кредитен ризик

Член 20-а

(1) Финансиското друштво е должно да воспостави систем за управување со кредитниот ризик.

(2) Под кредитен ризик од ставот (1) на овој член се подразбира ризикот од загуба за финансиското друштво поради неможноста неговиот клиент да ги

намирува своите обврски кон него во договорениот износ и/или во договорените рокови.

(3) Начинот на управување со кредитниот ризик го пропишува министерот за финансии.

11. Извештаи

Член 21

(1) Финансиското друштво е должно до Министерството за финансии најмалку два пати годишно и тоа најдоцна до 28 февруари во тековната година за претходната година и најдоцна до 15 јули тековната година за периодот од 1 јануари до 30 јуни од тековната година, како и по потреба, на барање на Министерството за финансии, да достави извештаи за финансиските активности и за состојбата и изворите на средствата.

(2) На барање на Министерството за финансии, финансиското друштво доставува информации потребни за статистички и аналитички цели.

(3) Формата и содржината на образецот на извештаите од ставот (1) на овој член како и начинот на нивното доставување ги пропишува министерот за финансии.

12. Надзор и мерки

Член 22

(1) Министерството за финансии врши надзор над работењето на финансиските друштва.

(2) Надзорот од ставот (1) на овој член се врши преку вонтеренско следење на работењето на друштвата, со прибирање и анализи на извештаите и податоците што финансиските друштва ги доставуваат до Министерството за финансии или со непосредна контрола кај финансиското друштво.

(3) При вршење на непосредна контрола, Министерството за финансии може да ангажира надворешни експерти.

(4) При вршење на надзорот од ставот (1) на овој член друштвото е должно да ја стави на увид целокупната документација.

(5) Начинот на вршењето на надзорот од ставот (1) на овој член го пропишува министерот за финансии.

(6) Надзорот од ставот (1) на овој член го вршат лица овластени од министерот за финансии (во натамошниот текст: овластено лице).

Член 23

Спрема финансиско друштво за кое ќе се утврди дека не работи согласно со одредбите од овој закон, Министерството за финансии може да ги преземе следниве мерки:

- 1) да издаде писмена опомена, или

- 2) да издаде писмена наредба со рок за усогласување со одредбите на овој закон и останатите прописи со кои се уредува работењето на финансиските друштва, или
- 3) издаде прекршочен платен налог или
- 4) привремено да забрани вршење на дел или на сите финансиски активности, или
- 5) да ја одземе дозволата.

Член 24

(1) Министерството за финансии со решение ја одзема дозволата ако:

- 1) Централниот регистар ја отфрли пријавата за упис во трговскиот регистар;
- 2) друштвото не започне со вршење финансиски активности или нема вработено најмалку еден дипломиран правник и еден дипломиран економист во рокот утврден во членот 13 став (4) од овој закон;
- 3) постапи спротивно на одредбите од членот 17 од овој закон;
- 4) над друштвото во период од една година се преземени најмалку две мерки од членот 23 точка 3) и/или точка 4) од овој закон;
- 5) друштвото нема воспоставено систем за управување со кредитниот ризик согласно со членот 20-а од овој закон;
- 6) се утврди дека информациите што биле доставени во барањето за издавање дозвола или согласност се неточни, невистинити или повеќе не се исполнети;
- 7) друштвото прекине со вршење на финансиските активности за период подолг од шест месеци;
- 8) над друштвото е отворена стечајна или ликвидациона постапка;
- 9) друштвото не ги спроведува мерките од членот 23 точки 1, 2 и 4 од овој закон;
- 10) друштвото не ги објавува годишните финансиски извештаи од работењето за претходната година најдоцна до 30 јуни во тековната година;
- 11) основната главнина на финансиското друштво се намали под законскиот минимум утврден во членот 7 став (2) од овој закон и
- 12) изврши статусна промена без дозвола од Министерството за финансии од членот 14 став (3) од овој закон.

(2) По донесување на решението од ставот (1) на овој член финансиското друштво не смее да врши финансиски активности, освен оние кои се неопходни за зачувување на имотот на друштвото и наплата на побарувањата.

(3) Членовите на органот на управување на финансиското друштво се должни во рок од 15 дена од денот на одземањето на дозволата да започнат постапка за ликвидација или да поднесат предлог за отворање на стечајна постапка до

надлежниот суд и за тоа да го известат Министерството за финансии во рок од три дена.

(4) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од 15 дена од приемот на решението.

(5) Жалбата од ставот (4) на овој член може да се поднесе и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

(6) Жалбата од ставот (4) на овој член не го одлага извршувањето на решението.

(7) Решението од ставот (1) на овој член може да се издаде и во форма на електронски документ, кој се доставува на профилот на давателот на финансиски лизинг на Националниот портал за електронски услуги или преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на давателот на финансиски лизинг, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

Одземање на согласност за член на орган на управување

Член 24-а

(1) Министерството за финансии со решение ја одзема издадената согласност на член на орган на управување кој повеќе не ги исполнува условите од членот 9 од овој закон.

(2) Против решението од ставот (1) на овој член може да се поднесе жалба до Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен, во рок од 15 дена од приемот на решението.

(3) Жалбата од ставот (2) на овој член може да се поднесе и во електронска форма со употреба на средство за електронска идентификација преку Националниот портал за електронски услуги согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги.

(4) Решението од ставот (1) на овој член може да се издаде и во форма на електронски документ, кој се доставува на профилот на давателот на финансиски лизинг на Националниот портал за електронски услуги или преку квалификувана електронска препорачана достава на електронската адреса на давателот на финансиски лизинг, согласно со прописите од областа на електронското управување и електронските услуги и од областа на електронските документи, електронската идентификација и доверливите услуги.

13. Регистар на финансиски друштва

Член 25

- (1) Министерството за финансии води Регистар на финансиски друштва во електронска форма.
- (2) Во Регистарот на финансиски друштва се внесуваат податоци за:
 - 1) називот и седиштето на финансиското друштво;
 - 2) единствен матичен број на субјектот;
 - 3) основната главнина на финансиското друштво;
 - 4) членовите на органот на управување и
 - 5) финансиските активности што ги врши друштвото.

13-а Стечајна постапка над факторот

Член 25-а

- (1) Во случај на отворање стечајна постапка над факторот, стечајниот управник е должен да побара исполнување на договорот за факторинг.
- (2) Во зависност од видот на подобните побарувања и, ако е тоа поповолно за стечајната маса, стечајниот управник може да предложи спроведување постапка за пренос на договорите за факторинг на друг фактор по пат на јавна аукција. Одлука за спроведување постапка на пренос на договорите за факторинг на друг фактор по пат на јавна аукција ја донесува судот врз основа на одобрение на одборот на доверители.
- (3) Одлуката за избор на друг фактор на кого ќе се изврши преносот на правата од ставот (2) на овој член ја донесува Собранието на доверители.
- (4) Во случај на пренос на правата од ставот (2) на овој член, обврските на факторот во стечај ќе ги исполнува факторот на којшто му се пренесени правата.

13-б Стечајна постапка над отстапувач

Член 25-б

Во случај на отворена стечајна постапка на отстапувачот, побарувањата кои се предмет на договор за факторинг се издвојуваат од другиот имот на отстапувачот и веднаш се пренесуваат на факторот.

14. Прекршочни санкции

Член 26

За прекршоците утврдени во овој закон прекршочна постапка води и прекршочна санкција изрекува надлежен суд во Република Северна Македонија.

Член 27

(1) Глоба во износ од 8.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на финансиско друштво ако:

- 1) врши активности кои не смее да ги врши (член 5 став (1) од овој закон);
- 2) постапи спротивно на одредбите од членот 17 од овој закон;
- 3) склучи договор за потрошувачки кредит спротивно на одредбите од членот 19-а став (1) од овој закон и
- 4) склучи договор за факторинг спротивно на одредбите од членот 19-ѓ од овој закон.

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршоците од ставот (1) на овој член на одговорното лице во финансиското друштво.

Член 28

(1) Глоба во износ од 4.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на финансиско друштво доколку:

- 1) не го извести Министерството за финансии за извршениот упис во трговски регистар во утврдениот рок (членови 15 став (5) и 16 став (2));
- 2) даде писмено овластување за кредитен посредник на трговско друштво од членот 5 став (3) од овој закон;
- 3) склучи договор за потрошувачки кредит спротивно на одредбите од членот 19-а став (4) од овој закон;
- 4) не го објави тарифникот согласно со членот 19-а став (5) од овој закон;
- 5) не го води сметководството и не ги изготвува финансиските извештаи во согласност со членот 20 од овој закон;
- 6) не достави извештаи за финансиските активности и за состојбата и изворите на средства во роковите утврдени во членот 21 став (1) од овој закон;
- 7) достави извештаи за финансиските активности и за состојбата и изворите на средства кои не се во форма и содржина согласно со членот 21 став (3) од овој закон;
- 8) не ја стави на увид документацијата од членот 22 став (4) на овој закон и
- 9) не го извести Министерството за финансии во пропишаниот рок за дејствијата од членот 18 од овој закон и
- 10) одобрува кредити во обем и/или на лица спротивно на членот 19 од овој закон.

(2) Глоба во износ од 500 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршоците од ставот (1) на овој член на одговорното лице во финансиското друштво.

Член 28-а

- (1) Глоба во износ од 100 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството за финансии ако не одлучи во рокот од членот 10 став (1) од овој закон.
- (2) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност ќе му се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Министерството за финансии, доколку во рокот утврден во член 8 став (15) и член 17 став (13) од овој закон не ги побара потребните документи и информации.
- (3) Глоба во износ од 25 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на овластеното службено лице од Централниот регистар, доколку во рокот од членовите 8 став (16) и 17 став (14) од овој закон не ги достави бараните документи и информации.

Постапка за издавање на прекршочен платен налог

Член 29

- (1) За сторените прекршоци од овој закон, овластеното лице при констатирање на прекршокот е должно да му предложи на сторителот на прекршокот постапка за порамнување со издавање на прекршочен платен налог согласно со Законот за прекршоците.
- (2) Министерот за финансии ја пропишува формата и содржината на прекршочниот платен налог.

Член 29-а

Одмерувањето на висината на глобата за правно лице се врши согласно со Законот за прекршоците.

Преодни и завршни одредби

Член 30

- (1) Правните лица кои на денот на влегувањето во сила на овој закон вршат финансиски активности од членот 4 став (1) од овој закон, освен субјектите од членот 2 став (1) на овој закон, се должни да се усогласат со одредбите од овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.
- (2) Субјектите од ставот (1) на овој член се должни во период од четири месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон до Министерството за финансии да достават барање за издавање дозвола заедно со документацијата од членот 8 на овој закон.
- (3) За субјектите од ставот (1) на овој член кои нема да поднесат барање во рокот од став (2) на овој член, Управа за јавни приходи ќе донесе решение за забрана на вршење дејност и ќе бара бришење од регистарот во кој се запишани.

Член 31

(1) Давателите на потрошувачки кредит кои не се исклучени од одредбите на овој закон и кои пред влегувањето во сила на овој закон добиле дозвола од министерот за економија за одобрување на потрошувачки кредити во смисла на членот 2 точка 3, потточка 1 од Законот за заштита на потрошувачите при договори за потрошувачки кредити се должни да се усогласат со одредбите од овој закон во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Субјектите од ставот (1) на овој член се должни во период од четири месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон до Министерството за финансии да достават барање за издавање дозвола заедно со документацијата од членот 8 на овој закон.

(3) По истекот на рокот за поднесување на барања од членот 30 став (1) на овој закон Министерството за економија ќе ја одземе дозволата и ќе ги избрише од Регистарот на даватели на потрошувачки кредити што се води во Министерството за економија давателите на потрошувачки кредит од ставот (1) на овој член.

Член 32

Подзаконските акти предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 33

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува од 1 јануари 2011 година.

**Закон за изменување и дополнување на Законот за финансиските друштва
(„Службен весник на Република Македонија“ бр.53/2011)**

Член 6

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, освен членот 3 на овој закон кој ќе започне да се применува со започнувањето на примената на Законот за основање на Државната комисија за одлучување во управна постапка и постапка од работен однос во втор степен.

**Закон за изменување и дополнување на Законот за финансиските друштва
(„Службен весник на Република Македонија“ бр.112/2014)**

Член 13

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“

**Закон за изменување и дополнување на Законот за финансиските друштва
(„Службен весник на Република Македонија“ бр.153/2015)**

Член 8

Подзаконскиот акт утврден со овој закон ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 9

Овој закон влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

**Закон за изменување и дополнување на Законот за финансиските друштва
(„Службен весник на Република Македонија“ бр.23/2016)**

Член 13

Започнатите управни постапки до денот на започнувањето со примена на овој закон ќе завршат според законот по кои започнале.

Член 14

Подзаконските акти утврдени согласно овој закон ќе се донесат во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 15

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“, а ќе започне да се применува со денот на започнување на примената на Законот за општата управна постапка согласно со членот 141 од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ број 124/15).

**Закон за изменување на Законот за финансиските друштва („Службен
весник на Република Северна Македонија“ бр.173/2022)**

Член 8

Подзаконскиот акт предвиден во овој закон ќе се донесе во рок од 30 дена од денот на влегувањето на сила на овој закон.

Член 9

Започнатите прекршочни постапки до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат според Законот за финансиските друштва („Службен весник на Република Македонија“ број 158/10, 53/11, 112/14, 153/15 и 23/16).

Член 10

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.

Закон за изменување и дополнување на Законот за финансиските друштва („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.154/2023)

Член 30

(1) Финансиските друштва кои до денот на влегувањето во сила на овој закон добиле дозвола за основање и работа од Министерството за финансии и се запишани во трговскиот регистар при Централниот регистар, се должни во рок од 12 месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон во однос на висината на основната главнина да се усогласат со одредбите од членот 6 од овој закон, со кој во член 7 се менува ставот (2), односно во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон да се усогласат со одредбите од овој закон во однос на исполнетоста на условите на член на орган на управување со одредбите од членот 8 од овој закон со кој се менува членот 9, како и со одредбите од членот 12 од овој закон, со кој во членот 13 се менува ставот (3) во однос на обврската за вработување дипломиран правник и дипломиран економист.

(2) На финансиските друштва кои во роковите од ставот (1) на овој член нема да се усогласат со одредбите од овој закон, Министерството за финансии во рок од 15 дена од денот на истекот на роковите од ставот (1) на овој член со решение им ја одзема дозволата за основање и работа на финансиско друштво.

Член 31

(1) Финансиските друштва кои имаат добиено дозвола за основање и работа од Министерството за финансии во којашто е наведена финансиската активност издавање и администрирање кредитни картички, или имаат добиено претходна согласност од Министерството за финансии за вршење на финансиската активност издавање и администрирање кредитни картички, можат да ја вршат финансиската активност најдоцна до 31 декември 2023 година.

(2) Министерството за финансии во рок од 15 дена од денот на истекот на рокот од ставот (1) на овој член ќе донесе решение за изменување на решението за издавање дозвола за основање и работа, односно решение за изменување на решението за издавање претходна согласност, со кое ќе се избрише финансиската активност издавање и администрирање кредитни картички, со исклучок на финансиските друштва кои имаат поднесено барање согласно со ставот (3) на овој член.

(3) Финансиските друштва кои ја вршат само финансиската активност – издавање и администрирање кредитни картички, се должни најдоцна до 31 декември 2023 година да поднесат барање до Народната банка на Република Северна Македонија за добивање дозвола за давање платежни услуги согласно со Законот за платежни услуги и платни системи (*) („Службен весник на Република Северна Македонија” број 90/22).

(4) Финансиското друштво кое поднело барање согласно со ставот (3) на овој член, продолжува да работи согласно со Законот за финансиските друштва („Службен весник на Република Македонија” број 158/10, 53/11, 112/14, 153/15 и 23/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија” број 173/22) сè до денот на доставување на решението на гувернерот на Народната банка на Република Северна Македонија, со кое се одлучува по доставеното барање.

(5) Народната банка на Република Северна Македонија го известува Министерството за финансии за поднесените барања согласно со ставот (3) на овој член во рок од пет дена од денот на приемот на барањето.

(6) Доколку Народната банка на Република Северна Македонија по барање од ставот (3) на овој член издаде дозвола за давање платежни услуги, во рок од пет дена од денот на донесувањето на решението за издавање на дозволата го известува Министерството за финансии. Кон известувањето се приложува и примерок од решението за издавање на дозволата.

(7) По добивањето на известувањето од ставот (6) на овој член, Министерството за финансии донесува решение за одземање на дозволата за основање и работење на финансиското друштво, за што го известува Централниот регистар во рок од пет дена од денот на донесувањето на решението. Кон известувањето се приложува и примерок од решението за одземање на дозволата.

(8) Правното лице што добило дозвола согласно со ставот (6) на овој член, ги доставува решенијата од ставовите (6) и (7) на овој член до Централниот регистар и продолжува да работи како платежна институција, без да се спроведе постапка на ликвидација.

(9) Доколку Народната банка на Република Северна Македонија го одбие барањето од ставот (3) на овој член, го известува Министерството за финансии во рок од пет дена од денот на донесувањето на решението за одбивање на

барањето. Кон известувањето се доставува и примерок од решението за одбивање на барањето.

(10) Доколку финансиското друштво не добие дозвола за давање платежни услуги од Народната банка на Република Северна Македонија, Министерството за финансии во рок од пет дена од денот на доставувањето на известувањето од ставот (9) на овој член ќе донесе решение за одземање на дозволата за основање и работење на финансиското друштво.

Член 32

На склучените договори за потрошувачки кредити, како и на започнатите постапки за склучување договори за потрошувачки кредити до денот на влегувањето во сила на овој закон, ќе се применуваат одредбите од Законот за заштита на прошувачите при договори за потрошувачки кредити („Службен весник на Република Македонија” број 51/11, 145/15, 23/16 и 20/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија” број 122/21).

Член 33

Започнатите управни постапки по поднесени барања за издавање дозволи за основање и работа на финансиско друштво, како и барања за издавање претходни согласности согласно со членот 17 од Законот за финансиските друштва („Службен весник на Република Македонија” број 158/10, 53/11, 112/14, 153/15 и 23/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија” број 173/22) до денот на влегувањето во сила на овој закон ќе завршат според законот по кој започнале.

Член 34

Подзаконските акти предвидени согласно со овој закон ќе се донесат во рок од 90 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 35

Одредбите од членот 7 од овој закон, со кој во членот 8 се менуваат ставовите (8) и (9) и во кој се додаваат три нови ставови (14), (15) и (16), членот 9 од овој закон со кој во членот 10 се додава нов став (3), членот 10 од овој закон со кој во членот 11 се додаваат два нови става (2) и (4), членот 11 од овој закон со кој во членот 12 се додаваат три нови ставови (2), (4) и (6), членот 12 од овој закон со кој во членот 13 се додава нов став (3) и се менува ставот (3), членот 13 од овој закон со кој во членот 15 се додава нов став (6), членот 14 од овој закон со кој во членот 16 се додава нов став (3), членот 15 од овој закон со кој се менува членот 17 ставови (10), (11), (12), (13), (14), (15) и (17), членот 16 од овој закон со кој во членот 18 се додава нов став (3), членот 23 од овој закон со кој во членот 24 се додаваат два

нови става (5) и (7) и членот 24 од овој закон со кој во членот 24-а се додаваат два нови става (3) и (4), ќе започнат да се применуваат од 1 јануари 2024 година.

Член 36

Одредбите од членот 7 од овој закон, со кои во членот 8 се менуваат ставовите (8) и (9) и во кој се додаваат три нови ставови (14), (15) и (16), членот 9 од овој закон со кој во членот 10 се додава нов став (3), членот 10 од овој закон со кој во членот 11 се додаваат два нови става (2) и (4), членот 11 од овој закон со кој во членот 12 се додаваат три нови ставови (2), (4) и (6), членот 12 од овој закон со кој во членот 13 се додава нов став (3) и се менува ставот (3), членот 13 од овој закон со кој во членот 15 се додава нов став (6), членот 14 од овој закон со кој во членот 16 се додава нов став (3), членот 15 од овој закон со кој се менува членот 17 ставови (10), (11), (12), (13), (14), (15) и (17), членот 16 од овој закон со кој во членот 18 се додава нов став (3), членот 23 од овој закон со кој во членот 24 се додаваат два нови става (5) и (7) и членот 24 од овој закон со кој во членот 24-а се додаваат два нови става (3) и (4), престануваат да важат со пристапувањето на Република Северна Македонија во Европската Унија.

Член 37

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“.